Nr. 2022/1

— PRESS —
JUDICATA

TIDNING FÖR JURIDISKA FÖRENINGEN I UPPSALA

§ Redaktionens boktips!

§ Stor intervju med årets lärare, *Jonatan Schytzer!*

§ Juristyrken som hamnat i skymundan - din framtida arbetsplats?

§ En dag i den ”klassiska juristsnubbens” liv

I Detta Nummer:

s. 3 Ledare
s. 6 Presidiet
s. 7 Den klassiska juristsnubben
s. 11 Redaktionens boktips
s. 15 PJ möter en miljörättsjurist
s. 17 PJ möter en jurist på polismyndigheten
s. 19 PJ möter en kommunjurist
s. 21 PJ möter en jurist i riks
s. 24 Intervju med årets lärare

Huvudsamarbetspartner:

CEDERQUIST

Samarbetspartners:

VINGE

SETTERWALLS

MANNHEIMER SWARTLING

WHITE & CASE

ROSCHIER

Linklaters

Delphi

Gernandt & Danielsson

Kontor:
Övre Skottsgatan 6
753 11 Uppsala

Besöksadress:
Övre slottsgatan 3
753 11 Uppsala

Kontakt:
redaktion@jf-uppsala.se
www.jf-uppsala.se

Ansvarig utgivare:
Simone Andersen
kommunikation@jf-uppsala.se

På omslaget: Jonathan Schytzer

Inkännande & utvecklande

På Cederquist vet vi att jämvikt är avgörande för en långsiktigt hållbar karriär. Det handlar om balans mellan juridisk analys och relationsbyggande, mellan fokus och återhämtning, men också om jämvikt i hur vi utmanar oss själva. Vi är nämligen övertygade om att en bra, trygg och inkännande arbetsmiljö innebär att du kan ta snabbare steg i din utveckling - och i karriären. Därför är det så vi har det.

Bli min kollega – ansök nu på: karriar.cederquist.se

CEDERQUIST

Ledare

Från vänster:

Bitr. chefredaktör
Philip Maras

Skribent
Ellen Rosenblad

Chefredaktör
Maria Nidsjö

Birt. layoutansvarig
Mona Yassin

Ej på bild:
Layoutansvarig
Ebba Söderberg

Hej och välkommen till 2022 års första utgåva av Press Judicata!

Det är februari, det är (nåväl…) vårkänslor, det är släppta restriktioner – och det är en ny redaktion på plats. Jag är så glad att få presentera nya som gamla medlemmar i en redaktion som i det närmaste svämmar över av kreativitet.

Jag tar nu över som chefredaktör och vill självklart rikta ett stort tack till dig, Simone, för ditt arbete och ditt engagemang. Ebba tar samtidigt över som layoutansvarig, så vi vill även tacka Alice som har gjort våra tidigare nummer så iögonfallande.

Denna första utgåva av PJ är en hommage till juristyrken som ofta kommer i skymundan på juristprogrammet. Vi alla vet att juridikutbildningen banar väg för många karriärval – så många att det ofta kan vara svårt att veta vad en jurist faktiskt kan arbeta med. I det här numret får du en inblick i juristens vitt skilda roller. Vi möter en kommunjurist, en miljörättsjurist, en jurist på Polismyndigheten och en riksdagsledamot. Vi har även haft äran att intervjua pristagaren av Årets lärare, en hedersutmärkelse som varje år tilldelas en lärare som röstats fram av studenterna vid Juridiska institutionen. Allt detta och lite till har du nu framför dig!

Med det sagt önskar jag dig en spännande läsning. Jag hoppas att detta nummer vidgar dina vyer, om än bara något, och att framtidsstressen lägger sig lite när du inser att valmöjligheterna är nästintill oändliga. Och då har vi bara tagit upp en bråkdel av dem.

Allt gott så länge,

Maria Nidsjö
Chefredaktör

Foto: JF Uppsala

Det är en sak att ge vägledning. En annan att leda vägen.

På Vinge nöjer vi oss inte med att ge förstklassig juridisk rådgivning och att finnas vid klientens sida genom hela affären. Vi är övertygade om att vår expertis även kan och ska bidra till att skapa positiv förändring i näringslivet och i samhället i stort. Vi strävar ständigt efter att utveckla och hitta nya sätt att göra skillnad i ett större perspektiv. Med affärsjuridiken som verktyg kan vi tillsammans leda vägen till det bättre.

VINGE

Strong together

At Roschier, our culture makes us stand out. We are all united by the passion for what we do. We believe in working together as one firm – across countries, teams and areas of expertise. This means you will work together with the most talented professionals, sharing their experience and vision.

Apply today — and join the Roschier team

roschier.com

ROSCHIER

Presidiet har ordet:

Vår bästa tid är nu

Vår bästa tid är nu!

Det är inte bara en urvattnad kliché utan verkligheten för oss studenter.
Merparten av restriktionerna har precis slopats, P3-gasquen är tillbaka och kaffet är bryggt varje morgon på Jontes.

Uppsala – den studentikosa staden där studenter tar uppehåll från sina studier och jobbar ideellt för att se till att det är möjligt att stänga nationerna till Stad i ljus varenda kväll i veckan om man så vill. Vi njuter av gasquerna, körerna, klubbarna och nationsluncherna. Och när valborg kommer vill vi spruta champagne på varandra under champagnegaloppen och kolla på forsränning.

Det som gör Uppsala som studentstad unik är studentlivet och alla traditioner som hör därtill.

Våra 13 nationer (okej, 14 med Palermo), studentkårer och mängder med föreningar. Men det bästa av allt är att vi också har friheten att ta del av det så mycket vi själva känner för. När tidigare eller senare i livet hade det känts som en rimlig idé att vara på Snerikes en tisdag till 02 eller köa från klockan fem på morgonen för att få gå på sittning?

Frihet under ansvar kanske beskriver situationen som student ganska bra, men det är ingen annan än just du som förväntar sig ett visst resultat på tentan. Det är nog den friheten som gör det så roligt att vara student, där det bara är du som bestämmer vad du vill göra med din studietid. Det som gör det fria studentlivet möjligt är ideellt engagemang. Studenter som själva har den där tentan att plugga till eller den där föreläsningen att gå på väljer att lägga några timmar extra på att skapa något kul och bra för andra. Det finns något overkligt fint i det.

Juridiska föreningen består av mängder med sådana personer. Vi har nästan 200 personer som väljer att lägga tid på studiebevakning, ordna gasquer, skriva ut noter till kören, välkomna reccar, köpa in böcker, och mycket, mycket mer. Allt för att göra studentlivet lite bättre för andra, och för det vill vi tacka er!

På tal om alternativa karriärvägar, som Press Judicata i detta nummer skriver om, är vi otroligt glada för att jobba heltid för alla studenter vid Juridiska fakulteten. Om denna text läses någon gång i framtiden av en ny ordförande eller vice ordförande - hör av er! Om vi sitter där på ett bra mycket tråkigare jobb vill vi mer än gärna komma tillbaka till JF. För vår bästa tid är nu.

Alva Johansen - Ordförande JF Uppsala
Max Karlsson - Vice ordförande JF Uppsala

Foto: Katie Burnett

Den klassiska juristsnubben

Klockan ringer 6:45 och det är dags för en ny och effektiv pluggdag. Jag hoppar in i duschen och borstar tänderna samtidigt för att spara fyra extra minuter, time is money som farsan brukar säga. Jag öppnar garderoben och kisar med nyduschade ögon mot ett tragiskt torrt utbud av kläder. Ska det bli den vita skjortan med eller utan blåa linjer? Efter en stunds eftertanke väljer jag att slänga på mig den vita skjortan utan blåa linjer, över det min tunna dunväst, såklart. Som brallor sätter jag på mig mina olivgröna chinos, idag känner jag mig lite extra galen. Får inte glömma att sätta på mig mina färgglada happy socks för att visa att min personlighet är mer än bara jobb och ambition. På väg ut från läggan ser jag att hallampan inte är tänd, skönt, jag den första vaken. Jag går med lite extra stolthet ut genom ytterdörren och kliver på min cykel, som ser ut att vara ifrån andra världskriget, och beger mig mot juridiska biblioteket, eller JB, som det kallas i mina kretsar.

Efter några flåsiga tramptag är jag framme. Jag låser cykeln och går till konditoriet som ligger i närheten. Beställningen är närmast rutin: En stor bryggkaffe och en kanelbulle, att ta med. Time är ju money. Någon engångsmugg behöver jag inte, har ju med mig min JF-termos, som jag fyller på med enbart svart kaffe. Det sitter ju fint med snusen i fickan.

Påväg tillbaka till JB hälsar jag på professorn jag hade för några terminer sen. Gäller att hålla kontakterna vid liv så att säga. Jag ställer mig vid dörren, klockan är bara 8:27, har lite tid att kolla Twitter för vad som händer runt om i världen. Shit, HD har twittrat om ett nytt rättsfall som verkar relevant för eftermiddagens seminarium. Tänker att jag borde skriva ner det när jag kommer in och plocka lite extra poäng sen.

8:30, jag stormar in och den nya automatiska dörren strular som vanligt. Med bestämda steg går jag till min plats, FN-rummet. Skönt, jag hinner först. Jag drar fram min Macbook och kurslitteraturen och lägger dem på bordet. Jag rör mig in till rummet bredvid och lägger några flumböcker på bordet för att paxa plats åt grabbarna som brukar rulla in lite senare än jag. Jag går tillbaka till min plats och börjar läsa. Läsa, läsa och läsa. Klockan 12 är det dags för lunch. Vad är vi sugna på idag? Fan, stocken kör någon vegofärsskit. Tur att har man med sig en gooh-låda för såna dagar. Gänget rör sig mot Munken för att värma maten. Som tur är känner vi en grabb som har ett av långborden. Najs, så slipper man leta efter någon plats att sitta. Vi sätter oss ner och snackar. Lite om semmet som kommer sen, lite om utgången för två månader sen och lite om aktiemarknaden. Måste ju se till att värdet inte sjunker för lågt. Vi i gänget pratar också väldigt högt, så att alla andra i matsalen kan höra vad vi snackar om och tycka att vi är de framgångsrika juristsnubbarna som kommer vara deras chefer någon dag. När alla ätit upp, tar vi en runda förbi konditoriet igen. Dags för en till kaffe.

Tillbaka på JB sitter jag bara nån timme till. Måste hinna till BG-mötet som är på GT. Äsch, hann inte med sista frågan, men sånt löser ju jag på plats bara. Jag plockar ihop mina grejer och vandrar vidare. Jag låser upp cykeln och rullar ut. FAN, skriker någon random gubbe på trottoaren som såklart tycker att jag cyklat där jag inte får. Jag skiter i och låtsas inte höra

honom. Jag är ju en jurist, skulle något problem uppstå kan jag snacka mig ur det.

Framme på GT har två i gruppen redan tagit ett bord på sjätte våningen. En är sen, som vanligt, så respektlöst mot oss andra som kommit i tid. Jag ger den kalla blicken och fortsätter diskutera frågan, som jag uppfattat på rätt sätt. Efter vårt snabba BG-möte, de måste vara snabba, går vi in till sem-salen och tar bra platser. Längst fram ska det vara.

Under semmet tycker jag att alla har missuppfattat vad seminariet egentligen handlar om. Det gäller alltid att tänka sig "hur kan jag använda det jag lär mig senare i arbetslivet". Därmed börjar jag hålla lite låda, "ponera följande…", och visar var skåpet ska stå. Jag slänger in rättsfallet från imorse och visar hur jag har koll på juridik utanför kursen. Läraren ser fundersam ut, men jag uppfattar det som en hyllning. En viss beundran över hur jag kan hinna med att lära mig så mycket på så kort tid. Senare under semmet försöker nån tjej svara på en fråga, men hon är ju helt fel ute. Jag hoppar in och hjälper henne på traven. Sånt jag gör för att hjälpa de som ligger efter och har lite svårare att fatta vad vi läser.

De sista minutrarna på semmet sammanfattar läraren det vi sagt och jag plockar ihop mina grejer. När alla är på väg ut stannar jag kvar och plockar lite extra poäng med läraren. Vi snackar lite lätt om deras avhandling, och hur jag tyckte det var intressant hur de tolkat rättsläget.

Efter det enkla semmet är det dags för mig att ta mig till gymmet. Som tur är ligger det ett i byggnaden. Jag byter om och sätter på riktigt tung 2000-tals musik. Pumpar stål så att det bara knakar i kroppen. Fan vilka gains jag gör. Jag hälsar på gympolaren, som jag bara snackar med när jag är på gymmet, och vi slänger ur oss triviala komplimanger till varandra. Jag är ju större än honom, stackars grabb. Efter passet tar jag den obligatoriska bilden i spegeln och kliver in i duschen. Därefter är det dags för hemgång.

Hemma slänger jag ihop min klassiker, lite pasta carbonara. Jag har ju blivit riktigt bra på att göra en sån eftersom jag inte riktigt lagar så mycket annat. Till detta kollar jag på lite Suits och fantiserar om framtiden. Efter det ställer jag grejerna i disken, fan, pallar inte göra disken idag. Får göra det imorn helt enkelt, tänker jag.

Efter kvällsrutinen ligger jag i sängen och håller på med mobilen. Efter att jag gjort mina obligatoriska anmärkningar tänker jag att jag kanske borde läsa lite i boken jag har på nattduksbordet. Jag köpte ju faktiskt den för ett par år sen, men har inte hunnit läsa ut den. Läser ju så mycket annat på dagarna och säger för mig själv att jag tar det imorn istället. Det får bli mobilen. Jag ser hur klockan blir 23:00, dags att stänga ner för nu. Ska ju göra om allt imorn igen.

Checkar ut för nu, vi ses ju på JB. ;)

Mvh, den klassiska juristsnubben

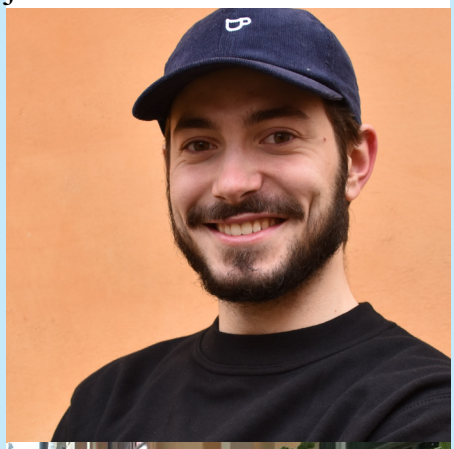

Skribenter:
Philip Maras
Nils Czernich

Meddelande från redaktionen: *Texten ska inte tas på allvar. Den skojar till det med en fiktiv person som klart och tydligt inte finns. Texten är skriven med glimten i ögat och är menad att lätta lite på stämningen på juristprogrammet. Ibland tar vi oss själva på lite för stort allvar.*

Vill du vara där det händer?

Hos oss får du den stora byråns alla fördelar. Du får arbeta med stora och komplexa ärenden, i nära samarbete med några av Sveriges högst ansedda affärsjurister. Samtidigt är byrån inte större än att alla känner alla. Vi arbetar i små sammansvetsade team där nyutexaminerade jurister arbetar tätt ihop med både delägare och andra seniora jurister.

Upptäck fördelarna med att arbeta på en stor byrå i ett mindre format.

Läs mer och skapa kontakt med oss på gda.se/karriar

Gernandt & Danielsson

SETTERWALLS ADVOKATBYRÅ

Hos oss får du förutsättningar att gå så långt du vill

Setterwalls är den äldsta och en av de mest framstående affärsjuridiska byråerna i Sverige, både bland klienter och juridikstudenter.

Men hur har vi blivit en av Sveriges mest välrenommerade advokatbyråer? Svaret är enkelt – våra medarbetare. Vi är mycket stolta över de avtryck som Setterwallare har gjort genom åren - och fortsätter att göra. På Setterwalls ställs du inför spännande utmaningar som utvecklar dig professionellt och ger dig kunskap som du har nytta av i hela ditt arbetsliv.

Vi värdesätter kontakten med ambitiösa och engagerade juriststudenter och hoppas att du tar upp kontakten med oss redan under din studietid.

www.setterwalls.se/karriar

SETTERWALLS

Redaktionens boktips

Philip tipsar:

1984 – George Orwell

En bok som griper tag om dig redan från första raderna och släpper inte taget förrän du kommer till de sista sidorna, där den sakta låter dig flyta iväg i din egna sorg och ensamhet. I en värld där staten styr ens liv och alla är konstant rädda för vad som kan ske finner vi Winston Smith, en tjänsteman i statsväldet och partimedlem. Han känner dock inte längre att han vill nöja sig med livet och vill uppnå frihet. Men hur ska han lyckas med det i en stat som verkar se, höra och veta allt?

Jag fick för mig att läsa 1984 i samband med någon svenskauppgift i gymnasiet. Efter att ha läst den insåg jag att jag hade hittat min genre av böcker, dystopier. Det är något så tankeväckande att läsa om samhällen där man tagit relativt enkla lösningar på problem och dragit de till sin yttersta spets. Där verkligheten är så främmande för oss och där individen ofta fallit mellan stolarna. Dystopier tar upp olika samhällsproblem och visar en lösning som först verkar tillfredsställande. Men efter en närmare undersökning ser man de olika bristerna. Det som just 1984 tar upp är hur information kontrolleras och förmedlas till individerna i samhället.

Ett av de fascinerande sätten som Orwell målar upp statens totala kontroll på är genom “newspeak”. Det är språket som utvecklades i den fiktiva världen, som lite enkelt förklarat går ut på att man tar bort ord som är onödiga. I vårt språk finns det flera sätt att beskriva att något varit “bra”, t.ex. positivt, god, fin, prima eller utmärkt. Men i newspeak finns det bara ordet “bra”. Det leder då till att människor inte längre tänker med andra ord än “bra”. Orwell drar denna tankegång till att man styr vad folk tänker genom att ta bort alla ord som är fientliga mot statsväldet. När jag läste detta fick jag nästan en impulsiv känsla att gömma en ordbok under sängen i fall att.

Boken får en att reflektera över rättigheter och friheter som vi kanske tar för givna i dagens “öppna” samhälle. Därför skulle jag rekommendera boken till någon som intresserar sig för samhällsfrågor och särskild juridik som rör rättigheter. Men även den som gillar att känna sig maktlös och där staten konstant vakar över dig – det är ju i 1984 man får läsa den kända raden “Big brother is watching you”.

Hoppas jag lockat dig till att läsa min favoritbok, och om du redan har läst den eller någon annan dystopi kan du alltid boka in en fika med mig så kan vi babbla sönder om dem!

Mona tipsar:

On earth we’re briefly gorgeous/ En stund är vi vackra på jorden – Ocean Vuong

“Kära mamma, jag skriver för att nå dig - även om varje ord jag tecknar ner är ett ord längre bort från var du är”.

Så inleds denna gripande bok av Ocean Vuong. Vi följer karaktären Little Dog, som beslutar sig för att skriva ett brev till sin analfabeta mor. I en bruten kronologi utforskar boken Little Dogs upplevelser av sin familj från att ha flytt Vietnamkriget, till att leva som arbetarklass i Hartford, Connecticut. Flera detaljer i boken är tagna eller inspirerade från författarens verkliga liv, även om boken är kategoriserad som skönlitteratur.

Genom Little Dog undersöker Vuong språket och erfarenheter Little Dog och hans familj gått igenom. Det resulterar i en bok som är lyrisk och som får läsaren att själv börja reflektera över frågorna som Vuong försöker besvara. Personligen läser jag inte mycket poesi vilket fick mig att tveka inför att läsa denna bok, även om boken är svårkategoriserad. Jag blev dock glatt överraskad över hur träffande Little Dog och hans berättelser kunde vara genom berättelsens gång.
Jag rekommenderar denna bok till alla som är intresserade av att läsa om hur krigstrauma, coming of age och lycka påverkar ens familjedynamik.

För att uttrycka det i få ord: du kommer inte ångra att du valde att läsa denna bok!

Ellen tipsar:

Half of a Yellow Sun / En halv gul sol – Chimamanda Ngozi Adichie

Kanske har ni stött på namnet Chimamanda Ngozi Adichie förut? Kanske från hennes välkända Ted-talks, inslaget i Beyonces låt ***Flawless eller kanske boken We should all be feminists (sv. Alla Borde Vara Feminister, som min årskull för övrigt indoktrinerades att läsa i gymnasiet)? Jag har läst några böcker av henne men en av de böcker som gjort starkast intryck på mig var En halv gul sol.

I romanen får vi följa systrarna Olanna och Kainene och deras livsöden i Nigeria under 60-talet. Olanna träffar den politiskt engagerade Odenigbo medan Kainene träffar engelsmannen Richard som blir blixtförälskad i henne. Systrarna är som natt och dag både till utseende och personlighet, men de har ändå ett starkt band till varandra. Vi får även följa Odenigbos tjänare Ugwu och hans öde. Det alla karaktärer i romanen har gemensamt är att de alla blir offer för inbördeskriget i Nigeria på olika sätt. Ngozi skildrar kriget utifrån flera olika perspektiv och man får en otroligt bra förståelse för komplexiteten i ett krig och orsakerna bakom.

Romanen berör ämnen som politik, kolonialism, lojalitet, kärlek, svält, fattigdom och klass. Jag rekommenderar denna bok till alla som vill göra en kultur-, tids- och geografiresa. Mitt hjärta gick sönder av att läsa denna bok samtidigt som jag blev besatt av Nigerias historia och kultur. Biafra-kriget är som en bortglömd del av historien och även om själva kriget inte tar upp så stor del av berättelsen i boken är narrativet i boken väldigt ögonöppnande för att förstå hur vanliga, men även privilegierade, människor påverkas av krig och svält. Det är samtidigt en berättelse om så mycket mer än endast krig; Ngozi nyanserar alla karaktärer i berättelsen genom starka person- och miljöbeskrivningar och beskriver verkligen drivet bakom varje egen karaktär i berättelsen.

Maria tipsar:

A Little Life / Ett litet liv – Hanya Yanagihara

Det här är den bästa och värsta boken jag läst. Aldrig förr har en bok fått mig att känna så många – och så stora känslor. Det är en sådan bok som är svår att beskriva eftersom berättelsen är så storartad. Dramaturgin är inte särskilt omvälvande, utan här är det verkligen det stora i det lilla som gör historien så träffande.

Vi får under några decennier följa fyra vänner som efter college flyttar till New York för att göra karriär. Personen som håller vänkretsen samman är Jude St Francis. Jude är djupt traumatiserad av ett tragiskt förflutet – ett förflutet som för läsaren förblir ett mysterium under större delen av berättelsen. Det är just personporträtten av Jude och hans tre vänner, och den hänförande gestaltningen av relationerna dem emellan, som Yanagihara gör så otroligt bra. Det är så pass komplexa personligheter vi får lära känna att det känns otänkbart att man aldrig känt dem på riktigt. En storslagen och mörk berättelse om vänskap, kärlek och hjärtskärande livsöden. Läs den! Gör det bara!

P.S. Boken är lite trögflytande i början, jag vet. Men efter att man kommit förbi den biten kan man inte slita sig, det kan jag (nästan) lova.

Delphi

Be our buddy while you study!

Friends of Delphi

En kunskapsportal för juriststudenter som länkar samman affärsjuridikens teori och praktik.

Vill du utvecklas med oss?

Med några av världens mest innovativa och nytänkande företag som klienter krävs det att vi ständigt utvecklas och kan erbjuda nya lösningar. Vi bevarar vår ledande position genom att rekrytera, utveckla och behålla de mest passionerade juristtalangerna. Vill du vara med och bidra till utvecklingen av företag, organisationer och samhället i stort?

MANNHEIMERSWARTLING.SE/KARRIAR

MANNHEIMER SWARTLING

PJ MÖTER:
En miljörättsjurist

Josia Hort arbetar som miljöjurist på Sveriges största miljöorganisation, Naturskyddsföreningen, och har varit delaktig i flera mål som gjort skillnad på riktigt. Här får den intresserade en inblick i hur det är att arbeta som jurist i en ideell förening som har miljöns bästa på agendan.

Berätta lite om dig själv! Hur kom det sig att du hamnade just på Naturskyddsföreningen?
När jag pluggade på Stockholms universitet så var vi ju kanske 300 som antogs första terminen – det var liksom en massutbildning. Första gången som man kände att man verkligen var sedd av en lärare var väl under specialkurserna, och specialkursen i miljörätt för min del. Man fick respons och kunde utvecklas på ett mycket bättre sätt än man kunnat göra innan dess. Redan då skrev jag någon mindre uppsats om miljökrav på skogsbruk och kom i kontakt med en av Naturskyddsföreningens dåvarande jurister, som hade ett fall som var påväg upp i Högsta förvaltningsdomstolen. Sedan hamnade jag på en statlig myndighet, innan jag hade tagit examen, som assistent till miljöjuristerna där. Efter det satt jag ting och jobbade som processförare hos myndigheten. Min kollega fick sedan ett vikariat på Naturskyddsföreningen och nästa gång det blev en tjänst ledig så sökte jag den, och fick den!

Vad tänkte du att du ville bli under dina juriststudier – har du alltid velat bli miljöjurist?
Nej, det var väl först i och med specialkursen som jag insåg att jag ville jobba med miljörätt. Jag hade kunnat tänka mig fastighetsrätt – det var kul med mark på något sätt. Det var roligt att rätten fick materialiseras och bli så tydlig och konkret.

Berätta om din roll på Naturskyddsföreningen. Vilka är dina uppgifter?
Vi är tre jurister och vi har väl alla liknande upplägg. Den första tredjedelen av arbetet består av att hjälpa folkrörelsen, alltså Naturskyddsföreningens aktiva medlemmar, men även aktiva medlemmar i fågelskådarorganisationerna, friluftsorganisationerna eller andra miljöorganisationer. De har ofta frågor om en detaljplan, eller hur man överklagar ett beslut och huruvida myndigheterna har agerat rätt. Ibland agerar vi också ombud för dem i domstol eller hos myndigheter, men för det mesta är det rådgivning.
Ytterligare en tredjedel består av att vara ombud för Naturskyddsföreningen; att driva rättsfall antingen i svenska domstolar, mot svenska myndigheter eller mot kommissionen. Den sista tredjedelen består av att svara på remisser, sitta med som expert i SOU:er och ha möten med politiker och beslutsfattare för att jobba för en bättre lagstiftning.

Det låter väldigt varierande!
Ja, det är det verkligen. Det är väldigt varierat och väldigt självständigt. Eller, jag jobbar mycket med andra, så det är inte så att jag sitter själv – men det finns så pass många frågor som kommer in att man måste prioritera och då finns det ändå utrymme för att välja det som intresserar en. Och för det mesta är det som intresserar mig och mina kollegor också det som är… Jag vågar påstå att det är det som är det viktigaste. Det kommer såklart in frågor som rör väldigt små saker och som kanske inte är principiellt intressanta som man besvarar, men det finns möjlighet att hitta de där lite större frågorna.

Ni är tre jurister på Naturskyddsföreningen. Tror du att den typen av tjänst som du har kommer att bli fler?
Jamen, exempelvis flyktingorganisationer skulle väl kunna ha i princip obegränsat med jurister, det skulle alltid finnas frågor och fall att ta sig an, men man kommer ju alltid behöva prioritera och de resurserna kommer aldrig att finnas. Men WWF (som numera har en anställd jurist, reds. anm.) har fått upp ögonen för det nu och jag kan tänka mig att BirdLife, ornitologerna, på sikt kanske får det – så det kommer nog öka. Det är många miljöfrågor som under den här mandatperioden har varit föremål för mycket debatt och det har varit svårt att hitta kompromisslösningar, vilket man kommer behöva göra. Så jag kan tänka mig att det kommer vara fler och fler miljörättare som behövs för att kunna sy ihop de här kompromisserna och förslagen för att hitta vägar framåt. Både inom partierna och inom intresseorganisationerna – och inte bara miljöorganisationer, utan även branschorganisationer och så. Ganska ofta är de snarare statsvetare, ingenjörer eller policyfolk. Det finns säkert utrymme för fler jurister där också.

Är det praktiska arbetet som jurist som du föreställde dig, eller skiljer sig något?

Bild: Diaga Ellaby

Det är väl ganska mycket som jag föreställt mig. Jag jobbar ganska mycket med skog och har jobbat mycket med privatpersoner som är jätteduktiga på mossor, eller jätteduktiga på fåglar eller vedsvampar – eller vad det nu är. De kan gå ut i skogen och förstå att ”här kommer vi inte hitta den här svampen” och sätta samman material, och det där kan inte jag överhuvudtaget. Det tycker jag är roligt. Jag har svårt att se mig själv på en arbetsplats som bara består av jurister.
Jag vill ha det där andra; att jobba med ett rättsområde där även juristerna behöver annan kunskap runtomkring sig för att juridiken ska funka.

Hur ser en typisk dag på jobbet ut?
Antagligen har jag mejl som inte är besvarade från aktiva ute i landet; det är något som är på gång eller någonting som har hänt. Ganska ofta har jag något möte om någonting som är lite mer medialt uppmärksammat. Det är sällan att det är jag som uttalar mig, det händer, men det är snarare att man behöver reagera på något medialt. Halva dagen består av att jag sitter och skriver ett yttrande till domstol eller ett remissvar eller något sådant. Alltför ofta blir det så att jag hamnar i tidsnöd och skriver väldigt mycket mot slutet, men när jag är under lite tidspress har jag å andra sidan väldigt kul.

Jag har hört det ryktas om att du i våras vann ett uppmärksammat fall i EU-domstolen. Grattis! Hur känns det att ha varit en del av det?
Det har varit väldigt kul! Jag hade aldrig som 36-åring på en statlig myndighet – eller jag har väldigt svårt att se det i alla fall – fått föra talan i EU-domstolen för en statlig myndighet, för Sverige. Det hade jag nog inte fått göra på en advokatbyrå heller – jag hade varit långt ned på listan. De här möjligheterna hade jag inte fått någon annanstans än på Naturskyddsföreningen eller någon liknande organisation. Man har kanske inte råd att betala de löner som väldigt seniora jurister kräver och på andra arbetsplatser är det är de här seniora juristerna som får åka till EU-domstolen, eller som får sitta med i SOU:er. Det är väldigt roligt att få den chansen.

Du har också varit drivande i föreningens ansökan om rättsprövning av det tillstånd som regeringen gav Cementa för fortsatt kalkstensbrytning på Gotland. Kan du berätta lite kort vad det är som hänt och din roll i det?
När regeringen fattar beslut finns det en lag om rättsprövning som gör det möjligt för regeringens beslut att överprövas av domstol. Men den prövningen är ju mer begränsad, traditionellt sett, än en vanlig domstolsprövning. Domstolarna ska inte lägga sig i hela den politiska beslutsprocessen och de politiska bedömningarna. I samband med en sådan rättsprövning kan man också få en lag eller förordnings förenlighet med grundlag, eller högre lag, prövad – och det var det vi gjorde nu. När Cementa fick nej till sin ansökan i somras, så började det kablas ut nyheter om att det skulle bli cementbrist, att vi kommer ha 300 000 arbetslösa och att vägbyggen kommer stå stilla och att bostäder inte kommer kunna byggas… Det regeringen svarade med då var att man väldigt snabbt började skissa på undantagslagstiftning. Trots att det här (Cementas tillståndsansökan, reds. anm.) hade gått hela vägen upp till HD som inte meddelade prövningstillstånd, så skapar man snabbt en lagstiftning som bara ska vara i kraft i 2,5 månader och som bara kan användas av ett enda företag, Cementa, så att de skulle få möjlighet att snabbt komma in med en tillståndsansökan och få ett tidsbegränsat tillstånd. Då var det väldigt många remissinstanser, framför allt universiteten, som alla sa att detta med största sannolikhet strider mot grundlagen. Det strider mot att regeringsärenden ska beredas på ett tillräckligt utförligt sätt; det strider mot att lag ska vara generellt tillämpbar; det strider mot rättsskipningens oberoende. Här går regering och riksdag in i ett ärende som har handlagts och slutligen prövats av domstolar – och ändrar det.
I mycket miljörätt kan jag känna mig ganska varm i kläderna, men det här var liksom konstitutionell rätt – det var något helt nytt. Det var ju också kul att få sätta sig och läsa kommentaren till Regeringsformen och förarbetena till de ändringar som gjordes, att börja läsa artiklar och sådant.

Vad är ditt bästa tips för hur en miljöintresserad juriststudent ska bära sig åt för att få arbeta med miljörätt?
Jag tror att jobba som föredragande på mark- och miljödomstol är en jättebra skola i att bli upplärd inom plan- och byggrätt och den breda miljörätten. Det tror jag är en jättebra start.

Skribent: Maria Nidsjö

Josia Hort

PJ MÖTER:
En jurist på Polismyndigheten

Vi har fått nöjet att genom Uppsalaalumnen Lena Dimander få en inblick i hur en myndighetsjurist arbetar. Lena har lång erfarenhet av sitt yrke och är numera chef för rättstillämpningsgruppen i polisregion Mitt.

Berätta lite om dig själv! Hur kom det sig att du hamnade just hos polisen?
Jag läste juridik i Uppsala och hade under hela utbildningen egentligen som mål att komma till polisen. I slutet av utbildningen fick jag dock veta att den polischefsutbildning som tidigare fanns för jurister skulle tas bort – så det var lite som att dra ner en rullgardin. Inom ramen för den karriären så gick man olika steg och fick polisiära befogenheter utan att ha gått polisutbildningen. Poliserna tyckte inte riktigt att det där var… Ja, de var inte riktiga poliser tyckte de. Men jag praktiserade på åklagarkammaren i Uppsala under min sista termin och fick då veta att de behövde hjälp på ekoroteln, som det hette på den tiden, hos polisen. Så där började jag som utredare 1999 och jobbade där i drygt två år, innan jag fick en funktion som myndighetsjurist hos dåvarande Polismyndigheten i Uppsala län.

Nu är jag chef för rättstillämpningsgruppen och har ansvar för juristerna i polisregion Mitt. Jag kan säga att det har hänt väldigt mycket sedan den dagen då jag fick veta att polischefsutbildningen för jurister försvann. När jag började var det väldigt få civila, så att säga, jurister inom polisen. Nu finns det många.

Vad var det som lockade dig med Polismyndigheten?
Jag ville bli polis när jag var yngre, men det var inte aktuellt att söka direkt efter gymnasiet Jag halkade in på lite andra spår och jobbade som tandsköterska ett tag. När jag hade fått mitt andra barn började jag läsa juridik, så jag var lite äldre när jag började läsa.

Polisen har ju ett väldigt stort ansvar i samhället vad gäller tryggheten för alla människor och ordning och reda. Jag har väl ett stort polishjärta helt enkelt!

Berätta om din roll hos polisen och din väg dit. Vilka är dina uppgifter?
Rättstillämpningsgruppens huvudsakliga uppdrag är att ge rättsligt stöd till övriga verksamheter i vår region. Vi har en funktionsbrevlåda dit många frågor skickas och vi håller även utbildningar i olika ämnen, mest i offentlighet och sekretess. Vi handlägger också skadeståndsärenden och beslutar i de ärenden som rör faktiska skador som polisen påstås ha åsamkat någon.

Vi ger mycket rättsligt stöd i ärenden om begäran om allmän handling. Det är många nedlagda förundersökningar som begärs ut. Sådana förfrågningar gör tjänstemannen som är ansvarig för ärendet första prövningen av. Om personen som begärt ut handlingen är missnöjd, så kommer det till oss för ett myndighetsbeslut. Sedan hanterar vi domstolsprocesser, framför allt i vapenärenden. Det kan handla om ett beslut vi har tagit om att omhänderta vapen, om att återkalla tillstånd eller om att avslå en ansökan om tillstånd. Det kan också vara ordningslagsärenden, till exempel om någon är missnöjd med antalet ordningsvakter som vi har villkorat ska tjänstgöra vid en offentlig tillställning, så som en fotbollsmatch.

Vi hanterar också domstolsprocesser i passärenden och bestridda parkeringsanmärkningar.
Just nu är det mycket kring kamerafrågor, eftersom polisen numera får besluta om vissa kameraövervakningar på egen hand.

Hur ser en typisk dag ut för en jurist i rättstillämpningsgruppen?
Vi vet ju inte vad som kommer in, men begäranden om allmän handling är prioriterade eftersom det är en grundlagsskyddad rättighet och de ärendena ska hanteras skyndsamt. En vanlig dag handlar om att hålla någon utbildning, hantera ärenden om allmän handling, svara på rättliga frågor via mejl och telefon, handlägga skadeståndsärenden och förbereda utbildningar.

Vad är roligast med ditt jobb?
Det är väl den här variationen – att den ena dagen inte riktigt är den andra lik. Det jag tycker är roligt är ju den här juridiska rådgivningen och stödet – att kunna hjälpa någon. Jag trivs också i min egenskap som gruppchef och att se medarbetarna utvecklas.

Foto: Nastuh Abootalebi

Vilken juridisk fråga får du ofta?
Den vanligaste frågan vi får är från en tjänsteman som har fått en begäran om att få ut handlingar. Då är det oftast ganska övergripande frågor, som ”vad kan jag lämna ut?”. Vi kan ju försöka vägleda dem genom att visa hur de ska tänka i olika steg, men vi kan inte gå in och göra en regelrätt prövning. Det är något vi gör senare, om ärendet till slut kommer till oss för en myndighetsprövning.

Många utgår från att offentlighetsprincipen gäller, men det förutsätter ju att handlingen är offentlig. Nedlagda förundersökningar är ju oftast sekretessbelagda. De är luriga och det är också därför vi håller så många utbildningar för att stötta och få färre frågor om detta.

Hur ska en nyexaminerad jurist som vill jobba hos polisen gå till väga?
Då ska man titta på lediga jobb! Du behöver inte jobba som jurist på just rättsavdelningen, utan till exempel utredare är en bra ingång – så började jag. Du kan också jobba som förvaltningsrättshandläggare. Det som kräver juristkompetens är just funktionen jurist, sen är ju en juridisk examen alltid bra att ha oavsett vad man jobbar med inom polisen.

Har ni praktikplatser hos er för studenter?
Ja, vi har en praktikant just nu faktiskt. Som praktikant hänger man med på allt möjligt: möten, utbildningar och handlägga ärenden, ofta skadeståndsärenden som ofta är roliga att pyssla med.

Skribent: Maria Nidsjö

Foto: Lena Dimander

PJ MÖTER:
En kommunjurist

För mig var titeln ”kommunjurist” inbäddad i flera lager av mystik och fördomar – jag beslutade mig därför att ta reda på mer kring vad man kan arbeta med på en kommun med en juristexamen i bagaget. Jag skickade iväg ett mail till Uppsala kommun och lyckades via kontakten där få tag i en jurist på kommunen; Uppsalaalumnen Susanna Sandström som numera är förvaltningsdirektör på överförmyndarförvaltningen. Hur fick hon den rollen?

När Susanna Sandström befann sig i slutet av sina juridikstudier fördjupade hon sig i straff- och processrätt. Planen var att arbeta på en advokatbyrå med främst brottmål, men efter att ha praktiserat på en byrå inriktad på brottmål började hon känna sig tveksam till sitt val och beslutade sig därför att söka myndighetsjobb. ”Jag hade hört att det är jättebra att ha erfarenhet från myndighetsjobb då det är användbart i karriären – så då hamnade jag på överförmyndarfövaltningen”. Susanna förklarar vidare att hon endast hade haft ett seminarium i överförmyndarfrågor under termin tre. Det är ett återkommande tema under intervjun, hur lätt det är att bara hamna på olika platser i livet som man inte hade tänkt sig från början, men som faktiskt kan visa sig vara helt rätt;

Vi diskuterar just det, att det faktiskt ofta blir just så, att man inte följer någon utstakad väg, utan istället öppnar upp ögonen för andra möjligheter och att det kan leda till något minst lika bra som det man kanske tänkt sig från början. I Susannas fall verkar det ha varit närmare slumpmässigt att hon valde just överförmyndar-förvaltningen.

Hur fick du den rollen du har idag?

”Jag började som handläggare i två år och var därefter teamledare i tre år för att slutligen bli erbjuden en chefsposition 2020.” Nästa vecka fyller hon 32 år. Jag påpekar att det är rätt imponerade att ha blivit chef vid så ung ålder, något som hon själv inte alls verkar ha reflekterat över. Kanske lite typiskt för oss jurister? Att inte fira våra framgångar eller uppmärksamma våra framsteg, för att det nästan är något slags juristsyndrom; vi förväntas alltid skapa framgång med allt vi tar oss an. Det är också något Susanna berättar, att man måste vara väldigt självgående som jurist ute i arbetslivet och att det finns höga förväntningar på jurister som kommer in i en verksamhet. Susanna verkar dock ha klarat av detta galant.

”Juristprogrammet var inte riktigt det jag hade tänkt mig – för det var ju inte endast brott och straff”

Vilka är dina arbetsuppgifter?

Idag arbetar Susanna som förvaltnings-direktör, vilket är en chefsroll. Hon sitter därför i många möten rörande HR, ekonomi, uppföljning med anställda, bistår kollegor med stöd i sakfrågor, skriver under vissa särskilda beslut som ofta behöver tas fort, sköter kontakten med den politiska nämnden genom förberedning av ärenden och föredragningar. Arbetet består av blandade uppgifter varje dag. På det stora hela arbetar hon med det verksamheten har behov av. När Susanna arbetade som handläggare fick hon utreda ansökningar av personer som har hjälpbehov och vill ha god man. Detta processades sedermera i tingsrätten som tog beslut i frågan. Hon utövade även tillsyn och fattade vissa beslut i exempelvis fall som rörde en person som hade en god man som företrädde denne i ett dödsbo, då var Susannas uppgifter att se till att allt gick till på ett korrekt sätt och hon fattade beslut i frågan om arvsskiftet avtalats på ett korrekt sätt. Hon fick använda sig av juridiska kunskaper inom många områden, exempelvis arvsrätt och fastighetsrätt. Enligt Susanna är det verkligen en trygghet att ha pluggat juridik för att kunna klara av de uppgifter hon gör.

Hur är arbetsbördan?

Arbetsbördan tycker hon är rimlig. Överförmyndarförvaltningen handlägger ungefär 4500 ärenden och det är 21 handläggare. Hälften av personalen på Susannas enhet är jurister, resterande är socionomer, personalvetare och statsvetare. Hon beskriver arbetet på kommunen som lite lugnare än på byrå men att de fall man arbetar med ofta är svåra och ingripande och att man därmed ofta måste hantera många missnöjda personer som träffats av beslut de inte är nöjda med. En del av arbetet är att ta emot just sådana samtal. Kronofogdemyndigheten, till exempel, får dock ta emot fler samtal från missnöjda personer påpekar hon. Vi pratar även om att det finns många bortglömda arbetsgivare man kan jobba hos som jurist och Susanna slår ett slag för att vidga sina vyer och söka jobb hos arbetsgivare som diverse bolag samt att många myndigheter är i behov av jurister. Hon hade inte heller, liksom jag själv, någon tydlig plan om varför hon valde att studera juridik men hon medger ändå att studierna inte var vad hon hade förväntat sig: ”när jag sökte juristprogrammet visste jag inte ens vad jag sökte utan jag tänkte mest att ’jag ska plugga juridik’ men för mig var juristprogrammet inte riktigt det jag hade tänkt mig – för det

”Det är så det blir i livet, man blir expert på saker man inte riktigt tänkt sig.”

var ju inte endast brott och straff, vilket jag hade tänkt innan”. Jag tror att det är många som delar Susannas uppfattning om vad man tror att juridik ska vara och vad det sedan visar sig vara. Förväntningar som kanske krossas kan nog i många fall kännas förvirrande men kan på samma sätt öppna upp för nya karriärsval eller leda en in på nya sidospår, precis som i Susannas fall.

Skribent: Ellen Rosenblad

PJ MÖTER:

En riksdagledamot

Lawen Redar (S)
Fotograf: Daniel Kreivi

Som riksdagsledamot i ca 8 år har Lawen Redar minst sagt haft användning av sin utbildning som jurist. Vissa kanske ser detta uppdrag som någorlunda naturligt för en jurist. För andra, däribland jag, är det inte lika självklart. Jag var nyfiken på hur man som jurist kommer in på den politiska banan och uppdraget som riksdagsledamot.

Under sina åtta år i riksdagen har Lawen, 32 år gammal, redan hunnit sitta i två olika utskott. “De fyra första åren satt jag i justitieutskottet och jobbade med straffrättsliga frågor. 2018 kandiderade jag igen och idag är jag ledamot i kulturutskottets presidium”. Hon fortsätter att berätta att hon växte upp i Vällingby, Stockholm och studerade juristprogrammet på Stockholms universitet. “ I min årskull förlängde jag nog utbildningen mest” säger Lawen skämtsamt. Hon förklarar vidare att hon villkorat sin kandidatur 2014 genom att lova sin pappa att ifall hon kommer in så skulle hon skriva klart sin examen.

Vad gjorde du innan ditt uppdrag som riksdagsledamot och innan ditt engagemang inom politiken?

“Jag gick med i SSU redan som 13-åring,” säger Lawen. Med tanke på att hon gick med redan vid så ung ålder så undrade jag om engagemanget alltid varit lika starkt. “Vid den tidpunkten var nog engagemanget med kompisar viktigare,” erkänner hon. Dock har intresset alltid funnits där. Lawen berättar att hon fått det från föräldrarna som var politiska flyktingar och strävade efter demokrati som de inte fick uppleva i hemlandet. “Jag är uppvuxen med en skarp klassanalys, att mycket av orättvisor vi ser idag skapas av ekonomisk ojämlikhet. Jag kunde inte uttrycka detta då som 13-åring men jag kunde se skillnad på unga och unga. Ibland behövde jag ta en paus för att ifrågasätta om jag verkligen stod för ideologin och partiet men jag kom alltid fram till att jag gjorde det.”

Även om Lawen alltid haft ett stort intresse för politiken förklarar hon att det inte fanns någon plan att livet skulle bli som det är idag. Genom sitt engagemang i politiken fick hon uppdrag tidigare. Samtidigt ville Lawen bli domare och pluggade därför mycket i gymnasiet. Innan sitt uppdrag som riksdagsledamot blev hon nämndeman och satt i Solna tingsrätt i två år. Hon satt även i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd som kommunpolitiker. Vidare förklarar Lawen att hon under sina juridikstudier alltid jobbat vid sidan av som t.ex. fritidsledare på blåa huset i Tensta.

Därefter blev Lawen rekryterad av Rädda barnen för att jobba med fattigdomsfrågor. Under den tiden tog hon en paus från juridikstudierna. Vid 22-23 års ålder kandiderade hon som riksdagsledamot.

Vad innebär ditt uppdrag som riksdagsledamot?

Lawen nämner tre viktiga delar i hennes arbete. Först är det ju att hon tillsammans med resterande ledamöter ansvarar för att stifta eller förändra lagar. Sedan nämner hon att som en del av den granskande makten så har hon uppgiften att granska regeringen. Men med tanke på att det är hennes parti som för tillfället sitter i regeringen så hamnar den uppgiften lite i bakgrunden, förklarar hon. Slutligen ingår det i hennes uppdrag att besluta över nationens budget.

På det kulturpolitiska området ingår det i Lawens uppdrag att se till att det finns goda förutsättningar för att ta del av civilsamhället, då hon suttit i

kulturutskottet sedan 2018. När vi diskuterar vad som är civilsamhället och kultur betonar Lawen att det är ”fundamentet i ett samhälle som uppbärs av yttrandefrihet, demokrati, fri åsiktsbildning och bildning”.

Vad är en fördel och en nackdel med ditt arbete?
“Om man man verkligen lär sig det politiska arbetet så är fördelen de enorma möjligheter man har att åstadkomma förändring”. Ibland står vissa dörrar på glänt ***o***ch då vet duktiga politiker när tiden är kommen för en fråga.” När vi fortsätter diskutera detta tar Lawen upp samtyckeslagstiftningen som ett exempel. “Jag vet att det finns mycket diskussion inom juridiken men jag tycker att den är bra. När tiden var kommen för samtyckeslagstiftningen var det otroligt,” säger hon. När jag frågar efter en nackdel berättar Lawen att man måste vara ödmjuk inför uppdraget att göra samhället till en bättre plats. Man upplever både förhoppningar och besvikelser när man önskar en viss utveckling för att sedan se en utveckling åt ett helt annat håll. Då gäller det att hålla humöret och hoppet uppe, precis som i juridiken, säger Lawen glatt.
När jag och Lawen pratar blir det tydligt för mig att hon har ett starkt driv och lyckats komma långt i politiken redan som ung. Därför blev jag nyfiken på varför hon ändå valde att fortsätta studera.

Var det alltid självklart för dig att påbörja högskolestudier och mer specifikt studier inom juridik?
Det tar inte lång tid för Lawen att besvara denna fråga, utan hon börjar med att hänvisa tillbaka till sin uppväxt. “Om man har en tydlig klassbakgrund eller två utländska föräldrar som kommit till ett nytt land, så finns det inget att luta sig tillbaka på. Utbildning är därför väsentligt för att ska ha kunskaper att falla tillbaka på och möjligheten att ordna sig ett gott liv. I det finns ett element av press men samtidigt är det väldigt fint med omtanken utlandsfödda föräldrar har.” Med glimten i ögat berättar Lawen om sitt specifika intresse för domaryrket och juridiken. Hon förklarar att även fast hon ville bli domare när hon gick i gymnasiet så stämde inte hennes bild av domaryrket helt och hållet. “Domarens lyckliga position är att denne får höra alla parters bästa och sämsta argument. Man tar del av och värderar de tekniska juridiska argumenten och den positionen är unik. Man måste redogöra för gällande rätt och vilken argumentation som är hållbar.”

Under vår diskussion berättar Lawen att hon tjänat otroligt mycket på att vara jurist i uppdraget som riksdagsledamot, t.ex. inom lagstiftnings- och utredningsarbetet. Dagen hon inte håller på med politik går hon tillbaka till juridiken. “Jag har svårt att se att jag skulle hålla på med något annat efter politiken,” säger hon bestämt.

Vilka intryck fick du av juristprogrammet?
“I början var jag väldigt nervös och rädd för att verka okunnig. Kulturen med betygshets var ännu svårare när man inte kände en trygghet. Jag överkompenserade genom att plugga jättehårt och det gick bra.” När Lawen berättar om sin första tid som juriststudent kommer vi in på kulturen med betygshets och diskuterar hur det ser ut idag. Hon tror att betygshetsen beror mycket på att man kanske vill sitta ting. Dock använder hon en del av tiden för att understryka att oavsett vilka betyg man får eller vad man väljer att göra efter examen, så kommer livet bli bra som färdig jurist. “Det finns så stor efterfrågan. Många med gedigen bakgrund har inte suttit ting eller valt den traditionella vägen.” Juristmässor skulle kunna bjuda in fler olika yrken så att studenter exponeras för mer, förklarar Lawen. “Om man t.ex. visste hur stor immaterialrätten är, EU rätten eller skatterätten. Det finns så många områden som behöver juridisk expertis. Man ska inte hamna i en situation där man stirrar sig blind på advokatyrket enbart”.

Även fast vi diskuterar betygshetsen en del diskuterar vi även det roliga med juridikstudierna. “Min reflektion är att man i slutändan borde hålla på med juridik för att det är kul och intressant. Precis som när man läser skönlitteratur så borde man ge juridikstudierna tid.”

Jag passar på att fråga Lawen om hon har några tips för oss juriststudenter och om hon har andra reflektioner att dela med sig av. Hon börjar med att konstatera att juristutbildningen är tuff. “Jag gjorde på mitt eget sätt. Jag tog pauser från studierna för att jobba, för att därefter komma tillbaka. Om man har möjligheten att ta en paus och om man vill det tycker jag att man ska göra det. Om man vill kombinera studierna med jobb på sidan av ska man inte vara rädd för det heller, det är en bra erfarenhet. Men det viktigaste jag skulle tipsa om är det basala, att ta hand om sig själv. Prioritera att äta bra, träna och att ha familj och vänner runt omkring en som man mår bra av.” Lawen avslutar sin reflektion med att tydliggöra att det kommer komma tuffa dagar inom juristprogrammet.

“När de dagarna kommer är det bra att ha familj och vänner som påminner en att man duger precis som man är,” säger Lawen och jag kunde inte hålla med mer.

Layout och skribent:
Mona Yassin

Linklaters

Join us.

Närmar du dig examen? Just nu söker vi uppsatspraktikanter till hösten samt nyexaminerade jurister till vårt Junior Associate Programme med start i september 2022. Ta chansen att bli en del av en internationell affärsjuridisk byrå! Varmt välkommen att ansöka via mail till stockholmrecruitment@linklaters.com. Bifoga CV, personligt brev och relevanta intyg/betyg. Vi ser fram emot att höra från dig!

Med 31 kontor i 21 länder är Linklaters en av världens främsta advokatbyråer. Vi erbjuder dig marknadens mest omfattande utbildningsprogram för att säkerställa att du utvecklar de juridiska, kommersiella och ledarskapsfärdigheter du behöver för att lyckas i din karriär. Hos oss får du lära dig från ledande experter världen över och vässa dina juridiska kunskaper samtidigt som du bygger ett internationellt kontaktnät och får vänner för livet.

FT FINANCIAL TIMES statista LEADER IN DIVERSITY 2022

Linklaters Sweden

Årets lärare 2021

Jonathan Schytzer

Vi hade nöjet att intervjua Jonatan Schytzer som i år fick ta emot hedersutmärkelsen Årets lärare från Juridiska föreningens studieförbättrandegrupp. Jonatan är jur. dr. i civilrätt, arbetar just nu på sitt post doc.-projekt och undervisar i sakrätt på terminskurs tre. Vi träffas över en kopp kaffe på Trädgårdsgatan 1, där Jonatan har sitt kontor – eller som han skämtsamt kallar det: sitt hem.

Stort grattis till utmärkelsen! Vad tror du gjorde att just du röstades fram som årets lärare?

Jag blev väldigt överraskad till en början, ska jag säga – och väldigt glad! Jag hade undervisat mellan kl. 8 och 17 den dagen och då är man ju sådär tom och slutkörd, på ett sätt. Och så kom det där mailet och jag tänkte, ”oj, vilken grej!”, för jag har ju haft många av de där andra lärarna (som tidigare fått utmärkelsen, reds. anm.) när jag läste och vet hur bra jag tyckte om dem. Att sedan tänka jag i jämförelse med dem, det var väldigt roligt.

Jonatan läser en del av första meningen i motiveringen: ”… på ett underhållande sätt lyckats med bedriften att förmedla sakrätt som ett väldigt roligt ämne.” Jag tänker att det säger någonting om mig. Det ska vara kul! Det kan ju vara det där att man skämtar om saker och ting, men seminarierummet ska ju också vara ett klimat där vi vågar testa olika saker. Om vi då har den här lite destruktiva och prestigefulla miljön där man som juriststudent inte vågar testa en tanke, blir det en ganska dålig lärandemiljö. Men om vi i rummet tillsammans lyckas skapa en miljö där vi vågar testa någonting, där det förväntas att man ska testa idéer och tankar och se om det flyger – det är en förutsättning för lärande. Det är ju ofta så att vi har ett antal jätteduktiga studenter som tycker det är jätteroligt med ämnet redan från scratch, men undervisningen kan inte bara rikta sig till de som gillar just den terminen. Att då förvänta sig och kräva att alla deltar, men samtidigt ha en tillåtande miljö, är fundamentalt. Om man har roligt brukar det gå lite bättre då.

”Jag tror absolut inte jag var en bra lärare till en början, det är något som har vuxit fram.”

När jag först får en studentgrupp berättar jag att det förväntas att alla är med – jag är på så vis lite jobbig. Om man inte själv tar ordet så kommer man att få ordet. Det verkar vara ganska uppskattat. Jag tänker att det handlar om rättvisa på sätt och vis. Om nu alla lägger 4,5 år av sina liv för att bli jurister, så är ju seminarietillfället en ganska stor – ja, den största – delen av utbildningen och då ska ju alla få tillfälle att öva på att ge goda juridiska svar.

Tror du att du är naturligt pedagogiskt lagd, eller har du lärt dig att bli en bra pedagog?

Om jag är pedagogiskt lagd? Oj, jag vet inte. Egentligen ska väl andra recensera det där. Men okej, varför valde jag universitet? Var det för att bli lärare? Inte först och främst. Utan det var att grotta ner sig i någonting som jag upptäckte att jag tyckte var superroligt. Gillar jag att prata inför folk? Ja, väldigt mycket. Sedan har det där med läraryrket vuxit fram. Jag tror att jag nog var en ganska dålig lärare till en början. Jag var ganska krävande, men på ett ganska oskönt sätt, tror jag. Jag kände inte in och visade inte så mycket förståelse för att det kunde vara svårt, utan förväntade mig nog att alla skulle vara

Foto: JF Uppsala

väldigt väl pålästa och ha greppat jättemånga saker. Om de inte gjorde det så var det inte mitt fel, utan någon annans. Och… det blev inte så bra. Det blev inte den här roliga, intressanta, givande lärarmiljön, utan miljön blev lite karg. Sedan hade jag en bild av hur man skulle vara som lärare som baserades på min bild av hur de äldre professorerna gjorde.

Alltså att man inte säger om någonting är bra, utan man säger när något inte är bra – och det är det man fokuserar på; det som kan bli bättre. Samtidigt hade jag också en bild av Uppsalas problembaserade inlärning att det inte var upp till läraren att ge svaret, utan upp till studenterna. Då blev det inte så bra, alltså. Jag tror absolut inte jag var en bra lärare till en början, utan det är något som har växt fram.

Vad är det roligaste med att undervisa?

Jamen, det är det där när man känner att det här var ganska klurigt och nu har vi kommit betydligt längre tillsammans som grupp än vad vi hade gjort innan vi kom till seminariet. När man ser att polletten trillar ner – ”jaha, det är så det är!”.

Blir du aldrig trött på att hålla i samma seminarium flera gånger om?

Jag tror att det gäller att tänka att man är en del i ett kugghjul på ett stort juristprogram och att jag inte är där för min skull, utan för er skull. Det är klart man blir trött på det ibland, och när man kör det för fjärde gången på en dag – eller sjätte gången på två dagar – så är det inte lika roligt. Det gäller att tänka att det är första gången som den studentgruppen gör det; för deras del är det nytt. Jag gjorde en halvtidsutvärdering, som jag brukar göra efter sakrättens första block, där studenterna får skriva på post-it-lappar vad som är bra och vad som är dåligt. Då noterade jag att det fanns en skiftning i vad man beskrev som dåligt respektive bra i den tidiga gruppen jämfört med den senare gruppen. Jag blev sämre på vissa grejer efter lunch! Det tyder ju på att jag tar för givet att ”det här kan vi redan”. Men det är ju jag som har gjort det förut, snarare än studentgruppen.

”Jag har alltid drivits, såsom student och forskarstudent, av att jag måste förstå ”

Vad fick dig att börja plugga juridik?

På gymnasiet hade jag ingen karriärplan. Jag började jobba söndagen efter studenten och sedan jobbade jag på. Jag hade alltid en idé om att plugga vidare, men det var inte så bråttom. Ett grundmurat samhällsintresse hade jag. Men jag tror inte det hade spelat någon roll om jag hade läst statsvetenskap, företagsekonomi, nationalekonomi eller filosofi – det hade nog blivit lika bra, eller bättre, vad vet jag? Och det här blev bra! Så det finns ingen anledning att fundera på andra scenarier.

Din doktorsavhandling är titulerad Fordrans uppkomst inom insolvensrätten. Vad fick dig att välja just det?

Man kan ju ha lite olika ingångar i olika projekt. En del tänker ”jag vill förbättra världen” och ”det här är ett jättestort problem som jag vill lösa”. Jag tänker till exempel på ”barnets bästa” eller Jameson Garlands avhandling som handlar om medicinska ingrepp på barn – man brinner för ett ämne och vill göra något med det. Det var inte min ingång. Min var att jag stötte på den där frågan om fordrans uppkomst när jag läste en fördjupningskurs hos Mikael Möller, som senare blev min handledare, och då ställdes jag inför det här problemet. Det fanns ett antal rättsfall som aktualiserades på det där seminariet (under fördjupningskursen, reds. anm.), och jag kunde förstå varje rättsfall för sig, men när jag la dem bredvid varandra så gick det inte ihop. Jag förstod inte, men jag ville förstå. Det tror jag är min ingång.

Jag har alltid drivits, såsom student och forskarstudent, av att jag måste förstå. Så jag har varit intresserad av de där halvkluriga sakerna – som rättskraft, uppsåtsbegreppet eller uppkomstfrågor – för att jag inte riktigt förstår och vill förstå bättre. Sedan ger jag mig inte förrän jag förstår. Och så var det med fordrans uppkomst. Men nu tror jag att jag förstår!

Du arbetar just nu med ditt post doc.-projekt om miljön i konkurs. Kan du berätta lite om det arbetet?

Först och främst ska det bli riktigt kul att sätta igång med ett större projekt igen, att verkligen få grotta ned sig i någonting. Projektet handlar om det där som vi har blivit uppmärksammade på genom media på senare år, att kriminella krafter har skott sig på miljöns bekostnad. Det har varit soptippar som har brunnit i södra Stockholm och i Småland. Muddermassor som har vräkts ut i närheten av vattentäkter vid Mälarens strand. Batterimassor som har grävts ned i åkrar utanför Kumla. De kriminella har åtagit sig att ta hand om avfall, medan

sedan struntat i att följa gällande regelverk. Företagen har försatts i konkurs och det saknas pengar till att sanera miljön. Man kan säga att miljön försätts i konkurs. Det är just det samhällsproblemet som jag vill undersöka rättsligt och föreslå lösningar på i projektet.

Vad är ditt bästa tips till en juriststudent?

Jag tänker att studieteknik är något man måste utveckla utifrån en själv. Det bästa tipset är väl egentligen att reflektera över sin egen studieteknik. Jag kan väl egentligen bara säga vad som funkar för mig. Studieteknik är väldigt personligt. Men vad funkar för mig? Jomen, den här (Jonatan plockar upp sin mobiltelefon) är ju en energitjuv. Det är väl det att lägga undan den, att köra en timme fokuserat och sedan ta en paus. Men det är väl samma sak som livet i stort – har man något som stör en, i mitt fall kanske en bråkig morgon med barnen, måste man i möjligaste mån se till så att man kan fokusera när man väl sätter sig.

Sedan tänker jag att det beror väl på hur man är som person, om man tycker om att ha klassisk musik i bakgrunden som stör ut – det funkar inte för mig – eller om det måste vara tyst, eller om ett bibliotek är det bästa stället. Att göra en plan, ett Excel-schema, funkar också väldigt bra för mig. Vad måste jag göra idag för att det inte ska köra ihop sig om en månad? Det är ju samma sak för mig som för en juriststudent. Då kan man ju också planera in det roliga. Ska man åka på en skidresa så kan man göra det, om man har planerat. Och återhämtning, tänker jag! Jag är långdistanslöpare och gillar att komma ut och springa med min hund. Återhämtning är det bästa för att landa i det man håller på med. Komma ut och köra upp pulsen i 150–160 och låta den ligga där i en timme eller två – det är fantastiskt, tycker jag! Och om det är att köra padel i en timme, att gå ut på långpromenad eller att sitta och dricka vin med sina vänner – det spelar ju ingen roll, bara man hittar sin grej för återhämtning.

Foto: JF Uppsala

Skribent: Maria Nidsjö

Layout: Mona Yassin

How do you want to make an impact?

Do you thrive on variety, challenging regulations and do you want to work alongside Sweden's sharpest advisors within Tax & Legal? Welcome to KPMG and become a part of a committed team of colleagues around the world. With us, you have the opportunity to develop the business of tomorrow.

Read more at kpmg.se/karriar

KPMG

© 2022 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Together we make a mark

Med över 5000 anställda i 45 olika länder kan vi tillsammans göra skillnad i världen. Vill du vara med på resan? Scanna QR koden för att få reda på mer.

WHITE & CASE